

*Sulkavaaran
siskokset*

RISTEYS- ROMANTIikkaa

Nelli Hietala

Karisto

Kirjan kirjoittamista ovat tukeneet Kariston säätiö ja Suomen kirjailijaliitto. Kiitos.

Kiitos myös Oskari Rantala kunnan päätöksentekoon liittyvistä tiedoista. Mahdolliset virheet ovat kaikki minun!

Copyright © Nelli Hietala ja Karisto / Kustannusosakeyhtiö Otava 2024

ISBN 978-951-1-49253-5

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2024

Luku 1

Kun avasin oven se oli siinä. Kukkapenkin reunakivetyksellä, jota olin pyöritellyt paikoilleen päivätolkulla. Puretusta navetasta peräisin olevan, suorakulmaiseksi veistetyin punagraniitin päällä. Yhdellä niistä lohkeista, joita olin punnertanut kottikärryssä yksi kerrallaan omalle puolelleni ja jotka olin limittänyt huolellisesti toisiaan vasten niin, että jokainen kolo sopi jokaiseen ulkonemaan. Kukkapenkkiäni reunustavat murikat täydensivät toisiaan kuin palapelin palat. Olin pudottanut hommassa kiven sormelteni useammin kuin kerran. Keskisormeni kynsi oli edelleen mustunut, vaikka urakasta oli jo muutama viikko.

Tulppaanit olivat juuri avautumassa. Niiden topakat varret ja jäntevät lehdet kimaltelivat aamukasteesta. Siinä missä vaikkapa pionit ovat komeimmillaan täydessä kukassa, tulppaanit ovat parhaimmillaan juuri tällaisina, vielä hiukan ummessa. Avauduttuaan täyteen loistoonsa ne lakastuvat ja pudottavat lehtensä lähes saman tien.

Olin nähnyt kukkapenkkini eteen melkoisesti vaivaa. Se sijaitsi paraatipaikalla taloni ulko-oven edessä. Paraatipaikalla oven edessä sijaitsi myös pökäle, joka tulppaaneja reunustavalle kivetykselle oli yön aikana ilmestynyt. Taas.

Aurinko paistoi vasta puhjenneiden koivunlehtien

lomitse juuri niin kirkkaana ja hillittömänä kuin se vain alkukesällä paistaa. Jätöksen ympärillä pörräsi karpäsiä. Olin edellisenä päivänä syyttänyt tekeleestä sisareni Jessin koiranpentua, villiä sekarotuista, jonka hän oli ottanut hetken mielijohteesta muutama viikko sitten, ilmeisesti kilpaillakseen teini-ikäisen tyttärensä huomiosta ex-miehensä kanssa. Kaikkien odotusten vastaisesti ex-miehen uusperheen hiljattain syntynyt vauva oli nimittäin osoittautumassa melkoiseksi vetonaulaksi, josta siskontyttöni Vilja puhua pälpätti lakkaamatta. Oli helppo rakastua maidolta tuoksuvaan käärröön, joka lähinnä ynisi vienosti ja oli juuri oppinut väläyttämään säteilevän, hampaattoman hymyn. Tilanne ei välttämättä olisi sama enää vuoden päästä, kun Vilja joutuisi vahtimaan tuhoivoimaista taaperoa sillä välin kun tämän vanhemmat viettäisivät parisuhdeaikaa teatterissa.

Vierashuoneessani edellisenä talvena majaa pitänyt sis-koni Jessica aikoi asettua jälleen Sulkavaaraan, tällä kertaa kesälomansa ajaksi vuokraamaansa mökkiin. Jessillä oli tapana rynnätä toteuttamaan mielijohteitaan – kuten koiranhankintaa – suin päin. Myöhään edellisenä iltana hän oli poikennut luonani hakemassa vuokramökin avaimen, jonka olin noutanut hänen puolestaan hyvissä ajoin, toisin sanottuna sen aikataulun mukaisesti, jonka hän oli alun perin vuokranantajansa kanssa sopinut. Samalla Jessi oli tyhjentänyt keräyspaperikasaani kertyneet paikallislehdet koiranpennun alusiksi. Minun mielestäni koiranpentu olisi kannattanut totuttaa rauhassa kotiin ennen kuin otti sen kolmen viikon kesälomalle, mutta Jessi ei ajatellut samoin kuin minä. Sen ei olisi pitänyt yllättää näin kolmekymmentäneljävuotisen elämäni mittaisen tuttavuuden jälkeen.

Vajaa vuosi sitten kuollut, ITE-taiteilijana kunnostautunut isämme oli jättänyt minulle ja Jessille perinnöksi varsin erikoisen taidepihan. Lapsuudenkotiamme ympäröivä, suunnilleen hehtaarin kokoinen tontti oli nimittäin rakennettu täyteen valtavia, peräkärreistä tehtyjä kovakuoriaisia, jotka oli nimetty kadonneiden selkärangattomien mukaan. Jessin poikaystävä Petja oli julkaissut viime keväänä artikkelin isän taiteesta, mutta minun oli pakko myöntää, etten edelleenkään pystynyt pitämään irvokkaita rakennelmia kovin suuressa arvossa. Siivotessamme Jessin kanssa viime talvena vuosia yksin asuneen isän taloa, olimme löytäneet romun keskeltä isän testamentin. Siinä isä ilmoitti jättävänsä teoksensa sulkavaaralaisille, ilmeisesti siltä varalta, että saisimme päähämme kiskoa hänen elämäntyönsä vähin äänin kaatopaikalle. Kun tieto perinnöstä levisi kylällä, alkoi lapsuudenkotimme pihalla pyöriä harva se päivä vieraita ihmisiä, halusihan jokainen tulla toteamaan omin silmin oliko häntä muistettu testamentissa *Mykerökuoriaisella* vai *Minttukirpalla* (joista jälkimmäinen oli itse asiassa minun). Koko kevään jatkuneiden raivaustöiden jälkeen olimme viimein siinä pisteessä, että voisimme viikon kuluttua pitää taidepihan avajaiset.

Olin tahtomattanikin ollut tähän saakka päävastuussa asioiden sujumisesta, asuinhan paikkakunnalla vakituisesti eikä minulla ollut lasta, joka olisi lohkaissut leijonanosan vapaa-ajastani niin kuin Jessillä. Nyt tilanteeseen oli kuitenkin tulossa muutos. Ei sen vuoksi, että olisin päättänyt äkisti perheellistyä, vaan siksi, että Jessi oli luvannut ottaa Petjan kanssa päävastuun taidetaloon liittyvistä asioista kesälomansa ajaksi. Se sopikin paremmin kuin hyvin. Etenkin, kun ITE-taidetta työkseen tutkiva Petja vaikutti

olevan oikeasti kiinnostunut isän jäämistön esittelystä – toisin kuin Jessi, joka kyllä innostui melkein kaikesta, mutta jätti toteutuksen lähes aina puolitiehen eli minun hoidettavakseni. Koiranpennun lisäksi myös Jessin poikaystävä Petja oli siis tulossa lomansa ajaksi paikkakunnalle. Hän kuitenkin saapuisi vasta parin päivän päästä.

Jessin uuden koiran nimi oli Kyllikki, lyhyemmin Kylli. Nimeen sisältyi jokin sisäpiirivitsi, jonka merkitys ei vielä ollut minulle täysin selvä. Kun Jessi oli yrittänyt saada Kyllin pissaamaan ulos pitkän ajomatkan jälkeen, se oli tietenkin rynnännyt ensi töikseen temuamaan tulppaanien sekaan ja oli ehtinyt tallata melkoisen määrän tassunjälkiä vasta möyhentämäni multa ennen kuin Jessi oli saanut sen kuriin. Pennun hihna oli taittanut kaksi juuri puhkeamaisillaan olevaa vaaleanpunaista tulppaania poikki varsistaan, minkä jälkeen koira oli yrittänyt kömpelösti kaivaa montun narsissien ja helmililjojen väliin. Ne eivät onneksi olleet vielä puhjenneet kukkaan ja säästyivät siten hävitykseltä.

Kaiken tämän jälkeen Jessi kehtasi vielä ehdottaa, voisiko hän ottaa muutaman kukan maljakkoon vuokramökkinsä piristykseksi. Ikään kuin penkissä ei olisi jo ollut hänen piskinsä mentävää aukkoa siinä, missä vielä aamulla oli ollut vastassa virheetön kukkaloisto. Jessi ei ymmärrä lainkaan sitä, etten raaski edes itse poimia tulppaaneita maljakkoon. Hänen mielestään kukkia kasvatetaan kerättäväksi.

En siis yllättynyt yhtään, kun huomasin Jessin lähdön jälkeen, että kukkapenkin reunakivetykselle oli ilmestynyt pökäle. Se oli suoraan sanottuna odotuksen mukaista. Olin nakannut jätöksen istutuslapiolla tontin viereiseen metsään, tasoitellut pennun multa jättämät tassun jäljet

ja siirtänyt sadevesimittarin aukkoon, joka katkenneiden kukkien kohdalle oli jäänyt.

Mutta nyt, lähtiessäni kuluneen viikon aikana jo perinteeksi muodostuneelle aamu-uinnille, oveni edessä oli jälleen haiseva jööti. Kärpästen määrästä päätellen se oli ollut siinä jo hyvän tovin. Ellei sisareni vuokramökille olisi ollut useampi kilometri matkaa, olisin epäillyt, että Kyllikki oli leimautunut kukkapenkkiini ja palannut yön pimeinä tunteina sinne tarpeilleen. Edes Jessi ei kuitenkaan ollut niin boheemi, että olisi antanut muutaman kuukauden ikäisen pennun vaellella yksin kylätiellä, jolla, huolimatta tietyön vuoksi maltillisiksi pudotetuista nopeusrajoituksista, ajettiin edelleen liian lujaa.

Pohdin, pitäisikö minun hankkia riistakamera narauttaakseni salakakkaajan. Olisin hurauttanut ostoksille saman tien ellen olisi budjetoanut loppukuun tuloja ruokalaskuun. Kansanopistolla pitämäni käsityökurssit eivät tarjonneet kovinkaan leveää leipää näin kesällä, enkä ollut saanut *Perinnepäivillä* myytyä läheskään niin montaa räsymattoa kuin olin etukäteen toivonut. Minusta oli jo hyvän aikaa tuntunut siltä, että olisi syytä keksiä jotakin uutta mitä ammattini jalostamiseen tuli, en vain saanut päähäni mitä se olisi voinut olla. En ollut totta puhuakseni innostunut ainakaan puoleen vuoteen sen enempää korvakorujen kuin kauppakassienkaan näpräämisestä. Aamuinen villkaisu tilin saldoon oli kuitenkin osoittanut, että minun olisi ollut syytä etsiä inspiraatiota kiivaammin. Kesästä oli nimittäin tulossa taloudellisesti varsin tiukka. Yritin olla lankeamatta taikaukseen, mutta en voinut välttyä ajatukselta, että paraatipaikalle ilmestynyt pökäle olisi vertauskuva koko edessä siintävälle vuodenajalle.

Huokaisin alistuneesti, kiedoin aamutakin tiukemmin ympärilleni ja lähdin hakemaan lapiota pihavajasta. Aamuaurinko lämmitti seinustaa, linnut sirkuttivat kiihkeästi ja sitruunaperhonen lepatteli edellisenä päivänä kääntämäni kasvimaan yllä. Kosteaa nurmi pyyhki viileänä sandaaleihin sujautettuja jalkojani. Torjuin ikävät enteet mielestäni samalla kun kippasin haisevan vertauskuvan kompostiin. Päivästä oli tulossa liian kaunis murehtimiseen.

Luku 2

– Sehän on hyvä enne, Jessi nauroi. Hän ei selvästikään ymmärtänyt tuohtumustani siitä, että joku käytti kukkapenkkiäni vessanaan.

Olin saanut kunnian siivota haisevan yllätyksen taloni edestä jo kolmena perättäisenä aamuna ja aloin olla turhautunut. Olin kutsunut Jessin ja pari ystävää luokseni puutarhajuhliin, ja yritin nyt parhaani mukaan päästä itsekin juhlatunnelmaan.

Jääpalat helähtelivät Jessin pullautellessa niitä silikoni-muotista laseihin. Minun oli vaikea päästä eroon ajatuksesta että Jessi, ikään kuin vanhemman sisaruksen oikeudella, yhä ylenkatsoi ongelmiani. Se, että *hän* oli eronnut hiljattain pitkästä parisuhteesta ja kamppaili teinin kasvattamisen kanssa, ei tehnyt minun vastoinkäymisistäni millään tavoin vähäpätöisempiä. Minua kadutti, että olin ylipäätään ottanut asian puheeksi.

– Ai paska kukkapenkissä? Elisa pärskähti.

Hän hienonsi minttua leikkuulaudalla. Limeä puristava Pauliina naurahti. Yritin olla näyttämättä siltä, että heidän alatyylinen puhetapansa kiusasi minua. Jessi piti minua jo valmiiksi tiukkapipona. Mojitojen juominen puolenpäivän aikaan tuntui minusta huikentelevalta, mikä ilmeisesti teki

minusta sekä siskoni että ystäväieni silmissä pikkusievän hurskastelijan.

Mitä pahaa oli siinä, että halusi katsoa alkuillan tv-ohjelmat ilman laskuhumalan herättämää migreeniä?

– Jungilaisen unien tulkinnan mukaan ulosteet kertovat tulevista rikkauksista, Jessi selvensi.

Hän hulautti rommia kannun pohjalle summittaisesti kuin mummon mehutiivistettä. Painoin kielen kitalakeen, enkä huomauttanut asiasta. Tänään en olisi turhan tarkka.

– Mitä enemmän paskaa, sen enemmän ruokaa, Pauliina pohti.

– Mutta se ei ollut unta, sanoin. – Eikä jätös ole minun. Jos se jonkun riittävästä ravinnonsaannista kertoo, niin varmaan lähitalon kollin.

– Kai me nyt Jungia uskotaan, Jessi huudahti.

Hän laski rommipullon pöydälle niin että kolahti. Ojensin hänelle valmiiksi avaamani soodaveden.

– Kuka nyt ei Jungia uskoisi, Pauliina nyökytteli.

– Älä siis huoli, siskoseni, Jessi taputti minua olalle, – Jung-setä tietää, että tulossa on yltäkylläinen vuodenaika.

Avoimesta ikkunasta kantautui lähestyvää työkoneiden hurinaa, kolahduksia, jyrähdyksiä, tärinää.

Sulkavaaran läpi kulkevan tien päällysteen uusimiseen oli yritetty saada rahaa jo ainakin kymmenen vuotta. Tänä keväänä arpaonni oli viimein osunut kohdalle. En edes muistanut, milloin tie oli ollut muuta kuin perunapelto, ja minä sentään olin asunut täällä, opiskeluvuodet pois lukien, reilusti yli kaksikymmentä vuotta. Jokakeväiset routavauriot olivat repineet asfaltin railoille ja montuille, joita oli täytetty niin piellä, soralla kuin erilaisilla rei'istä varoittavilla merkeilläkin. Ne harvat turistit, jotka tänne

saakka eksyivät, valittivat säännöllisesti kyläkaupalla tien huonoa kuntoa.

Kaikkien yllätykseksi kylänraitin ainoaan neljäntienristeykseen, kaupan ja kylätalon väliin, mistä käännettiin käytöstä poistetulle rautatieasemalle ja Mäkärämutkan uimarannalle, oli nyt alettu rakentaa kiertoliittymää. Siis liikenneympyrää.

Alue oli aidattu punakeltaisin puomein jo huhtikuussa ja paikalle oli tehty kummallisia ohituskaistoja, jotka saivat kevättöitä tekevät traktorinkuljettajat, veneitä vesille laskevat mökkeilijät, soramontulla hurjastelevat mopoilijat ja issikkatallilla tyhy-päiviä viettävät toimistotyöntekijät rai-von partaalle. Hankkeen tarpeellisuus oli kyseenalaistettu moneen otteeseen ja sen tiimoilta oli käyty kiivaita debatteja niin paikallislehden palstoilla, puskaradioryhmissä kuin yksittäisten paikallisten some-tileilläkin. Harvinaisen yksimielisestä vastustuksesta huolimatta kylätien muutostyöt alkoivat olla päällystystä lukuun ottamatta valmiina. Kiertoliittymän ympärillä pyörivät väittelyt jatkuivat kuitenkin yhä kiihkeinä ainakin kyläkaupan yhteyteen perustetussa kahvilassa, jossa paikallisista eläkeläisistä koostuva toriparlamentti oli kokoontunut viime vuosina.

Mitä taloni ohitse kulkevaan liikenteeseen tuli, turistit erotti paikallisista edelleen sillä perusteella että jälkimmäiset ajoivat kaksi kertaa lujempaa huolimatta tilapäisistä, hidastamiseen kehottavista liikennemerkeistä joilla penkereet oli kevään mittaan koristettu. Tietyöporukka oli pakertanut päällystevaurioiden parissa jurnuttaen vanhaa, muhkuraista päällystettä rikki jonkinlaisella leikkurilla, irrotellen palasia sieltä täältä ja levittäen uutta pohjustusta tulossa olevan asfaltin alle. Kuukauden jatkunut jyrinä,

kolina, jyske ja mäiske huipentuisi tänään, kun varsinainen asfalttikaravaani ohittaisi taloni hetkenä minä hyvänsä.

Varsinkin ystäväni Elisa oli odottanut tapahtumaa jo viikkojen ajan. Hän oli ilmoittanut hyvissä ajoin keväällä tulevansa kitkemään lähimpänä tietä sijaitsevaa kukkapenkkiäni heti, kun lehdettömän pensasaidan katveessa alkaisi pyöriä hikisiä, paidattomia miehiä. Pidin hänen asennettaan aavistuksen esineellistävänä, mutta en viitsinyt mainita asiasta. Ehkä hänellä oli parisuhdekriisi tai pari vuotta sitten aloitetun kyläkouluremontin hohdokkain vaihe alkoi olla ohi ja hän kaipasi vaihtelua värikarttojen selaamiselle. Oli eittämättä totta, ettei paikkakunta tarjonut kovin paljon silmäniloa ellei ollut kiinnostunut kukkaloistosta.

Toukokuun lopun säästä oli povattu poikkeuksellisen lämmintä, joten Elisan lisäksi myös Jessi ja Pama olivat innostuneet tapahtumasta.

Olin niin tottunut tieltä kantautuvaan meteliin, että vasta avoimesta keittiön ikkunasta leijaileva asfaltin käry sai minut palaamaan nykyhetkeen.

– Mitä kolleihin tulee, Elisakin huomautti ja nosti kuliaan paljonpuhuvasti.

Kohautin hartioitani ja päätin olla ottamatta enempää osaa käynnissä olevaan järjettömään ajatustenvaihtoon koska se sitten ajoväylän parannustöitä, Jungia tai ulosteita. Sen paremmin Jessi, Elisa kuin Pauliinakaan eivät selvästi pitäneet ongelmaani kovin vakavana.

Naiset tohelsivat lasit käsissään ovesta ulos. Aamusta saakka ilmassa leijaillut tuoreen asfaltin katku alkoi olla sietämätön, ja ennen kuin seurasin heitä, varmistin, että talon kaikki ikkunat oli suljettu. Asfalttityömaan äänet

olivat säikäyttäneet tavallisesti pihalla sirkuttavat pikkulinnut tiehensä. Seurueeni tirskei tohkeissaan kuin koululaiset lukukauden viimeisenä päivänä. Jessillä oli yllään tummanvihreä toppi ja reisitaskuhousut, joista oli selvästi tullut hänen vakiovaatteensa sen jälkeen kun Kyllikki oli ilmestynyt kuvioihin. Sisareni tukka oli punainen. Väri oli valikoitunut vahingossa viime talvena, kun hän oli yrittänyt vaalentaa kuontaloaan, mutta blondaus oli jäänyt puolitiehen. Huomasin, etten oikeastaan enää muistanut minkä värinen hänen tukkansa oli aikaisemmin ollut. Jessi oli koonnut hiukset päänsä päälle löyhäksi nutturaksi, joka vaikutti joka hetki olevan valahtamaisillaan alas.

Elisaan olin tutustunut yhteisen käsityöharrastuksemme ansiosta melko pian sen jälkeen, kun hän oli muuttanut paikkakunnalle miehensä kanssa ja alkanut remontoida vanhaa kyläkoulua. Elisa oli alkanut graafikon töidensä ohella tehdä viime syksynä itse kynttilöitä ja meille oli muodostunut tavaksi tavata toisiamme käsityöiltojen merkeissä. Meidän molempien käsitöitä oli myytävänä kyläkaupan paikallisille tuotteille varatussa nurkassa. Elisan korvannipukoihin ulottuva vaalea tukka oli moitteettoman kiiltävä ja suoralinjainen. Hän oli pukeutunut pitkään hameeseen ja löysään paitapuseroon, jossa oli graafisia kuvioita.

Käsityöiltojemme tuorein tulokas oli tummatukkainen Pauliina, jolla oli niin ikään kauluspaita, mutta vaaleansininen. Hän oli yhdistänyt sen farkkuihin. Paman kihara tukka oli niskasta ja korvallisilta lyhyeksi ajettu, mutta päältä pidempi. Hän oli saanut hiljattain viran yläkoulun äidinkielenopettajana, ja olin tutustunut häneen hänen vaimonsa Tiinan kautta, joka oli vetänyt pilatestunteja

kansalaisopistolla ennen kuntosaliryhtymänsä perustamista. Pauliina oli ollut pitkään kotona jälkikasvunsa kanssa, ennen kuin oli palannut opetushommiin viime syksynä. Hän olikin tullut lähteneeksi mukaan minun ja Elisan illanistujaisiin aluksi lähinnä siitä syystä että sai niistä hyvä syyn poistua joksikin aikaa kotoa, kylällä kun ei ollut tarjolla leffoja, teatteriesityksiä, taidenäyttelyitä tai muita pakopaikkoja arjen uuvuttamalle perheenäidille.

Jessi, Elisa ja Pauliina olivat asettuneet vieretysten vanhaan puutarhakeinuun, jonka putkirunko notkui uhkaavasti heidän painonsa alla. He näyttivät siinä istuessaan aavistuksen kulahtaneelta tyttöbändiltä – yhtyeeltä, joka oli ollut suosittu viitisentoista vuotta sitten, mutta vetäytynyt sittemmin julkisuudesta ja keski-ikäistynyt.

Puutarhakalustoni oli tavallisesti tontin metsän puoleisella laidalla, mahdollisimman kaukana tiestä, mutta suurta päivää varten se oli raahattu jo hyvissä ajoin aamulla aitiopaikalle pensasaidassa olevan aukon tuntumaan.

Olin itse valmistautunut kesän ensimmäisiin puutarhajuhliin paitsi ostamalla kukkamekon kirpputorilta myös leipomalla edellisenä päivänä villiyrttiipiirakan vuohenputkesta. Leipomukseni keräsi kehuja, mutta varsinainen syy vaivannäkööni oli se, että pääsin nyyttikesteistä halvemmalla hyödyntämällä rikkaruohoja kuin leipomosta jälkiruoan ostanut Jessi, juomat tuonut Elisa tai parsalaattiin ainekset hankkinut Pauliina.

Istahdin puutarhatuoliin keinua vastapäätä, mutta Jessi huitoi minua siirtymään sivummalle, sillä tukin näkymän tielle. Hivutin tuoliani kuuliaisesti kohti talon nurkalla kasvavaa syreenipensasta. Sen kukat olivat juuri availemassa kalpean violetteja terälehtiään. Kuorma-autojen jyrinästä

ja kaivinkoneiden kolahduksista huolimatta kuulin ylimmissä, jo avautuneissa kukissa pörräävien kimalaisten surinan selvästi istuessani pensaalla.

Säässä tuntui yhä alkukesän viileys, vaikka ilma olikin aurinkoinen. Yöllä oli ollut vain muutama aste lämmintä. Vedin jalat alleni penkille ja olin tyytyväinen, että olin tullut pukeneeksi villasukat. En ollut alkuunkaan varma siitä, että asfaltin käry oli tuoksu, jonka ympäröimänä halusin viettää kesän ensimmäiset juhlat ystäväni kanssa, mutta jos jotain olin kuluneina vuosina oppinut, niin sen että kitkattoman yhteiselon vuoksi oli toisinaan oltava valmis kompromisseihin. Kun oli valmis luopumaan rahtusesta mukavuutta saattoi saada tilalle jotain, mitä ei itse olisi huomannut tarvitsevänsä...

– Onko Henri käynyt kalassa viime aikoina? Jessi kysyi.

Hän oli juuri lastannut lautasensa kukkuroilleen ruokaa punaruudullisen liinan peittämältä puutarhapöydältä. Kuulin vilpittömän uteliaisuuden hänen huolettomaksi naamioidun heittonsa takana.

Hämmensin mojitolasin pohjalle valunutta sokeria kylmää hohkavalla teräspillillä, joka jostain syystä toi minulle mieleen pikemminkin hammaslääkärin kuin drinkin.

– Ei ole minulle saakka ne saaliit kantautuneet, vastasin välttelevästi.

Ryystin juomaa posket lommolla. Mojito oli parempaa kuin muistinkaan. Raikasta ja kirpeää kuin kesän ensimmäinen pulahdus järvässä.

– Ai ei vai? Jessi mukelsi jauhaen ruokaa ensin toisessa poskessa, sitten toisessa. – Olin varma, että Henri täyttäisi talon pakastinta ikuisesti.

Jessi oli liian malttamaton odottaakseen että saisi suunsa

tyhjäksi ennen kuin avasi sen ja liian suorasukainen puhuakseen vertauskuvin. Kyse todella oli pakastimesta. Olin tapaillut jonkin aikaa, oikeastaan jo pari vuotta, Henriä jolla oli ollut tapana tuoda minulle silloin tällöin kalaa. Jessi oli tietysti pannut asian merkille majoituessaan luonani viime talvena. Kerran Henri oli erehtynyt syömään Jessin jääkaappiin ostaman jogurtin. Siskoni – joka syytti säännöllisesti *minua* pikkumaisuudesta – oli vaikea päästä yli tuollaisista jutuista, joten hän oli sen jälkeen vinoillut minulle ehtimiseen Henristä. Niin tai näin, hänen huvituksensa oli kuivumassa kokoon, sillä minä ja Henri emme olleet pitäneet yhteyttä vapun jälkeen.

Kohautin hartioitani.

– Ei me mikään pari oltu.

– Kai siihen joku syy on?

– En kysynyt.

Totuus oli, että Henri oli yrittänyt kuluneen kevään aikana muutaman kerran puhua vakavasti suhteestamme, mutta minä en ollut halunnut kuunnella häntä. *Puhuminen* oli jotakin mikä kuului parisuhteeseen, jollaista meillä ei nähdäkseni ollut missään vaiheessa ollut ja jollaista kumpikaan meistä ei erityisesti edes tavoitellut. Olisin halunnut jatkaa hänen kanssaan samalla tavalla kuin ennenkin, sillä vaivattoman yksiselitteisellä linjalla, jolla olimme onnistuneet pysyttelemään jo hyvän aikaa. Minulle sopi mainiosti se, että hän kävi luonani kerran tai pari kuussa. Se, etten minä voinut vastavuoroisesti käydä hänen luonaan, johtui siitä, että hänen kämppiksensä Paavo, löytöeläintalosta pelastettu kissa, sai henkeni salpautumaan.

Järkeilin, että mitä tahansa sanottavaa Henrillä olisikin, se tarkoittaisi välitöntä loppua rentoudelle, joka välillämme

oli vallinnut. Toisin sanottuna, hän halusi joko tiivistää suhdettamme tai lopettaa sen.

Olin lähtenyt mukaan mutkattomaan tapailuun siksi, ettei Henri koskaan vaatinut minua puhumaan mistään. Pelkästään se, että hän oli nyt muuttanut kurssiaan asian suhteen, tuhosi jollakin tavalla sen välittömyyden josta olin nauttinut. Ei sanoja, ei ongelmia. Otin taktiikakseni väistellä hänen keskusteluyrityksiään. Kun hän sitten viime kerralla oli kieltäytynyt kohteliaasti ehdotuksestani poiketa, olin käsittänyt sen merkiksi siitä, että järjestelymme oli ohi.

Tunsin hetkittäin haikeutta asian vuoksi, mutta en minä häntä varsinaisesti ikävöinyt. Minähän en oikeastaan edes tuntenut häntä kovin hyvin, vaikka olinkin ehtinyt tottua hänen läsnäoloonsa. En ollut koskaan kysynyt viihtyikö Henri paikkakunnalla kyllin hyvin jäädäkseen, halusiko lapsia, kesämökin tai maailmanympärysmatkan, suunnitteleko uraa muusikkona tai poliitikkona. Henrin poissaolo ei juuri vaikuttanut elämääni. Olimme kaksi muukalaista, jotka kohtasivat säännöllisesti ja viihtyivät hetken yhdessä mutta pysyttelivät järkähtämättä omissa, huolellisesti rakennetuissa elämissään.

Kun asfalttityömaa ryskyi koko komeudessaan esiin mutkan takaa, Jessi menetti mielenkiintonsa seksielämäni kohtaan.

Ensimmäisenä tuli iso ja leveä, oranssia valoa vilkuttava kuorma-auto. Se eteni ryömimisvauhtia ja sen perässä näytti olevan jonkinlainen levityskone jonka sisuksista valui tielle mustaa, höyryävää asfalttimursketta. Kuorma-auton ratissa istui aurinkolasipäinen, punaiseksi palanut mies, jonka paksuun käsivarteen oli tatuoitu Homer Simpson.

Tätäkö olimme odottaneet? Vilkaisin puutarhakeinussa istuvaa seuruetta ja minun teki mieli nauraa ääneen. Jessi oli kumartunut eteenpäin niin, että nojasi polviinsa. Elisa oli vaihtanut muodikkaat silmälasinsa aurinkolaseihin ja imi ahnaasti mojitoaan. Pauliina oli nostanut puhelimen kasvojensa eteen ja kaikesta päätellen kuvasi tapahtumaa.

Kuuman asfaltin haju oli niin sankka, että saatoin tuskin hengittää. Ilman lämpötilakin tuntui nousseen usealla asteella. Lava-auton perässä lampsi muutama huomio-liiveihin pukeutunut mies lapiot käsissään. He kaikesta päätellen tasoittelivat tienpintaa, kaivoivat viemäreiden ja sadevesikaivojen kansia esiin ja korjasivat pengertä. He olivat niin keskittyneitä työhönsä, etteivät tuntuneet lainkaan huomaavan lähes lehdettömän pensasaidan takana päivystävää seuruettamme – tai sitten he olivat niin totuneita sen kaltaiseen huomioon ettei se herättänyt heissä minkäänlaista hämmästyä. En voinut olla pohtimatta, vieläkö minun kannatti odottaa lumikuormasta kärsineiden siperianhernepensaiden tuuhettumista vai olisiko parempi leikata koko aita alas ja istuttaa tilalle jotakin, mikä viihtyisi paremmin.

Kostean näköinen asfalttimuru muistutti oikeastaan melko paljon juustokakun keksipohjaa. Lapiomiesten perässä höyryävällä asfaltilla täristeli jyrä. Sen kuljettajalla oli parta, mikä toi mieleeni hetki sitten puheen aiheena olleen Henrin, mutta koska miehellä oli kypärä ja suuret aurinkolasit kuten muillakin työntekijöillä, ei hänen piirteistään juuri saanut selvää.

Katsahdin keinussa istuvaa seuruetta. Jessin ja Elisan päät olivat kääntyneet hiljalleen ohitsemme ryömineen asfalttikulkueen perään. He vuoroin puhuivat toistensa

korviin, vuoroin nyökyttelivät asiantuntevasti. Autoista ja jyristä lähtevä meteli oli edelleen sitä luokkaa, ettei tavallinen puheääni kantautunut sen ylitse. Pauliina oli laskenut puhelimensa pöydälle ja kaatoi itselleen kannusta uuden lasillisen mojitoa. Olin hivenen yllättynyt siitä, että viimeksi mainittu oli niin suurella innolla mukana seuraamassa hikisten asfalttityöntekijöiden puurtamista. Oliko hän kenties elätellyt salaista haavetta naispuolisesta, säänsyömästä jyrän kuljettajasta?

Vai oliko kyse sittenkin vain minusta? Olinko minä todella niin vakava ja varovainen kuin Jessi toistuvasti antoi ymmärtää? Enkö osannut enää antautua hullutuksiin? Oliko peräkylässä asuminen tehnyt minusta vaivihkaa myös henkisen heinähatun ja olin varttunut jo kolmekymppisenä konservatiiviksi?

Ilmeisesti Pauliina näki kummastuneen ilmeeni, sillä hän naurahti ja kumartui minua kohti.

– Veikko on ihan hulluna työkoneisiin, hän selitti. – Se tulee olemaan tosi täpinöissään tästä videosta.

Veikko oli Pauliinan ja Tiinan kuopus, josta Pauliina puhui kutakuinkin joka toisessa lauseessa. Joka toisessa hän puhui Tildasta, heidän viisivuotiaasta esikoisestaan.

Olin tyhjentänyt huomaamattani jo toisen mojitolasillisen.

– Tekeeköhän ne saman tien asfaltinkin siihen liikenneympyrään? pohdin puoliääneen samalla kun seurasin katseellani kyläkaupan suuntaan kulkevaa karavaania.

– Ainahan ne tekee kaiken kerralla, Jessi sanoi siihen kaikkitietävään äänensävyyn jolla hän toistuvasti puhui minulle.

Purin takahampaani yhteen.

– Tiedättekö te, mitä siihen liikenneympyrään laitetaan?
Elisa kysyi.

– Miten niin laitetaan? Jessi ihmetteli.

– Siihen keskelle, eikö niihin tule aina joku taideteos?
Elisa jatkoi.

– Niissä on täälläpäin vain jotain ankeita istutuksia, Pauliina sanoi, – tulee varmaan halvemmaksi.

– Usein kai niihin laitetaan jotain mikä kuvastaa paikkakuntaa, Elisa sanoi, – jonkun paikallisen taiteilijan teos tai jotain.

– Kuka niistä päättää? minä kysyin.

– Varmaan joku kaupungin lautakunta, Pauliina arveli ja leikkasi palan vuohenputkipiirakkaa. – Muistelen lukeeneeni joskus, että jollain paikkakunnalla olisi järjestetty joskus kansanäänestys.

– Tukkipino kuvaisi kyllä Sulkavaaraa paremmin kuin istutus, Jessi huomautti.

Hän viittasi tehtaaseen, joka oli vielä parikymmentä vuotta sitten ollut paikkakunnalla iso työllistäjä ja jonka ansiosta suurin osa lähialueiden puista oli kaadettu moneen otteeseen. Myös viime syksynä kuollut isä oli tehnyt elämäntyönsä kartonkitehtaassa.

Huomasin tuntevani oloni tavallista hyväntuulisemmaksi. Se saattoi johtua siitä, että asfalttikarnevaali loittoni tasaista tahtia ja kuulin jälleen ajatukseni, jotka soljuivat drinkkien liukastamana tavallista vikkellämmiin. Lisäksi olin tyytyväinen siihen, miten ohutkuorisiksi olin onnistunut kaulimaan piirakan. Leikkasin itselleni palan. Muut kaapivat jo lautasiaan tyhjiksi.

– Siihen ympyrään pitäisi laittaa isän mammutti, sanoin.

Sen lisäksi että isä oli erikoistunut kadonneiden kova-